№ 55 Ausgabe B.

ГОМАН

Цэна с перэсылкай і дастаукай да хаты:

на 1 год—4 м. 80 фэн., на ½ году—2 м. 40 ф., на 3 месяцы—1 м. 20 ф., на 1 мес.—40 фэн.

Беларуская Віленская часопісь

выходзіць два разы у тыдзень: у аўторкі і пятніцы.

Адрэс рэдакції: Вільня, Завальная 7.
Адрэс адміністрації і экспэдыції: М. Стэфанская 23.

Цэна абвестак:

на 4-ай старане за радок дробнымі літэрамі — 25 фэніг.; дробные абвесткі— па 5 фэн за слова. Абвесткі аб сьмерці — 60 фэн. за лінейку дробн. друкам.

№ 55 (147). Год II. Вільня, 10 ліпня 1917 г. Цэна **5** фэн. (**3** кап.).

Расейскае наступленьне.

9 ліпня.

Заходні тэатр:

Фронт нямецкаго Насьледніка: Пры Шмэн дэ Дам, пасьля сільнай падгатоўкі мінамётамі, наша пяхота здабыла штурмам француские аконы на поўдні ад Парні Філен на шырыні 3½ кілёмэтроў. Адбіты 5 контратак. Французы мелі вякікіе крывавые страты. Узяты ў палон 30 афіцэроў і больш за 800 салдатоў. Дабыча ваеннымі матэр'ялямі надта вялікая.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Група войск Бэм-Эрмолі:

Між Стрыпай і Залатой Ліпай ажывілася работа артылеры. Пры Станіславове былі новые бітвы. Сільные расейскіе атакі адціснулі стаяўшые тамака войскі на 1½ кілёмэтра да лясістых гор Чорны Лес. Пушчэные ў ход нямецкіе рэзэрвы стрымалі ўдар.

Фронт *эрц-гэрцоґа Іозэфа*: У Карпатах жывейшая чиннасць расейскіх батарэй.

На фронці *Макензэна і Македонскім* — без перамен.

ПЕЦЯРБУРГ. (П.Т.А.). Тымчасовы урад апавешчае:

У палавіне ліпня сазываецца ў Парыжы конфэрэнція саюзьнікоў, которая будзе занімацца балканскай справай. Патрэба сазыву гэтай конфэрэнції выплывае з вялікай заблутанасьці палітычнаго і стратэгічнаго палажэньня на Балканах і з жаданьня дайсьці згодлівасьці паглядоў саюзьнікоў і намецiць супольную лінію. Расейскіе дэлегаты, которые паедуць на гэту конфэрэнцію, апрыч дырэктыў у чыста ваенных справах атрымалі інструкції аб развязцы палітычных спраў на Балканах. Гэтые дэлегаты выскажуць пагляды тымчасоваго ураду і асабліва будуць дабівацца, каб былі праведзены ў жыцьцё апавешчаные расейскай дэмокраціей прынцыпы палітыкі.

Асабліва-ж гэта адносіцца да грэцкай справы. Мы не маглі ня высказаць свайго незадавольства способамі, пры помачы которых аднаго караля замянілі другім. Вядома, мы тут не кіраваліся ахвотай паддзержаць караля Константына, палітыку которого мы асудзілі і далей востра судзім. Але мы лічым, што нельга дапусьціць, каб нехта мешаўся ў унутрэные справы грэцкаго народу. Гэта прымусіло нас зрабіць сваю заяву і адмовіцца далучыць свае войскі да выступленьня у Грэції. Пры абмені с саюзьнікамі думкамі мы заявілі свой пагляд, што організація упраўленьня — гэта справа толькі самога грэцкаго народу. Мы заявілі, што расейскі народ, вызволены с-пад ярма дынасты, спагадае толькі такой самай развязцы справы грэцкім народам.

Трэба адзначыць, што ваенные опэрації нашых войск дадуць нашаму голасу больш вагі ў міжнародных пытаньнях і што дэмократія, апіраючися на ўчынкі рэволюцыйнай арміі, здабудзе асаблівую сілу. Гэта тым болей важна дзеля конфэрэнції, якая мае адбыцца ў Парыжы і праца которай адаб'ецца на міжнароднай конфэрэнції саюзьнікоў, якая мае скора адбыцца і да якой тымчасовы урад прыгатаўляецца.

АМСТЭРДАМ. С Пецярбурга даносяць, што крайніе партыі вядуць агітацію проці таго, каб сілы арміі былі ўжыты дзеля барацьбы за невядомую мэту. З гэтай прычыны англіцкіе газэты жадаюць, каб саюзьнікі ўрэшці апублікавалі свае ваенные мэты.

ПЕЦЯРБУРГ. Усерасейскі з'езд пастанавіў у тую сераду улажыць пастаянны цэнтральны камітэт с 500 членаў, у тым ліку 250 селян, 200 салдатоў і 50 прэдстаўнікоў Пецярбурга.

ШТОКГОЛЬМ. Курс рубля, каторы ў Фінляндії перад вайной быў 2,75, а пасьля ўпаў да 1,60 м., у тую пятніцу офіцыальна устаноўлен на 1,38 м. Аднак, і паводлуг гэтаго курсу расейскіх грошы ня хочуць браць.

Расейска-фінляндзкіе пачтовые зносіны спыніліся.

Вільня, 10 ліпня 1917 г.

Расейскі рэволюцыйны урад пад націскам саюзьнікоў пачаў даўно жданае наступленьне. Ваеннаму міністру Керэнскаму, пасьля доўгай, упорнай працы, ўдалося ўрэшці прымусіць армію выйсьці з акопаў і пайсьці ўпярод.

Мы ня будзем разглядаць гэтаго кроку с чыста ваеннаго паглязу, ня будзем нічога прарочыць аб удачы, ці неўдачы новаго расейскаго наступленьня. Мы звертаем увагу толькі на тое, якое значэньне мае ў унутрэным жыцьці Расеі гэтае наступленьне і што яно суліць справе рэволюції.

С чысьленых вестак, якіе мы за апошніе месяцы друкавалі ў нашай газэці, ясна відаць, што ў Расеі ёсць між рэволюцыонерамі два рэзка рознародные кірункі. Адзін—гэта той, прэдстаўнікі каторого маюць цяпер уласць у сваіх руках. Гэты кірунак ад самаго пачатку рэволюції меў на мэці зрабіць толькі **палітычны** пэрэварот, наладзіць у Расеі новы дзержаўны лад—дэмократычную рэспубліку, у каторай рабочые массы мелібы магчымасць свабодна вясьці сваё клясовае змаганьне с капіталам, — але аб **соцыяльным** пэрэвароці ўжо цяпер (апрыч развязкі зямельнай справы) зусім ня думаў. Аднак, падняўшаяся рэволюцыйная хваля не затрымалася там, дзе хацелі організатары пэрэвароту: народные массы, скрануўшыся з мейсца, сілай свайго разгону йдуць далей, — і вось у радах рэволюцыонероў рэзка выяўляецца новы кірунак — больш радыкальны за першы. Тут ужо ясна высказываецца думка аб пэрэвароці ня толькі палітычным, але і **соцыяльным**. Тут ідзе гутарка аб змаганьні ня толькі з астаткамі старога ладу і палітычным панаваньнем буржуазії, але і с капіталістычным ладам наагул.

Лёгка зразумець, што за першым кірункам пайшла, поруч з умяркаванай дэмокраціей, такжэ і лібэральная буржуазія, багатая культурнымі сіламі—сваей інтэлігенціей. Каля ідэі палітычнай рэволюції згуртавалася бадай уся паступовая інтэлігенція Расеі, і з гэтай прычыны тымчасоваму ураду гэтак лёгка і скора ўдалося ствараць новую адміністрацыйную організацію па ўсей дзержаве, апіраючыся на верных рэволюції людзей. За другім кірункам, кірункам соцыяльнаго пэрэвароту, ідуць бадай адны толькі работніцкіе массы, ў радах каторых інтэлігэнтных сіл не шмат. Ды ў гэтым — і сіла, і слабасць таго кірунку: ён сільны, як сіла нішчучая, але слабы, як сіла гасударственна-творчая.

Тымчасовы ўрад, пачынаючы цяперашняе наступленьне, трэба думаць, меў на мэці ня толькі зрабіць уступку дамаганьням саюзьнікоў, але і нешта другое: ён спадзеваўся, што, скіраваўшы энэргію народу да ваенных выступленьнёў, ён здалее стрымаць пачатак соцыальнай рэволюції, — спадзеваўся, што ваенная ўдача узмацуе становішчэ і сілу тымчасоваго ураду. Але гэтак кіраўнікі ураду паставілі на карту вельмі многа: калі наступленьне на заходнім расейскім фронці не удасцца, калі, замест пабед, Расею спаткаюць новые ўдары, дык тымчасовы урад безапорна будзе скінут, і тады пачнецца новая рэволюція — с сільным нахілам да соцыяльнаго пэрэвароту. Тады ўсім тым інтэлігэнтным сілам, якімі аказалася гэтак багатай расейская рэволюцыйная дэмократія, прыйдзе канец: іх выкіне рэволюцыйная масса.

Чы аграмадная Расейская дзержава пры такіх варунках не развалiцца? Чы ня будуць зроблены спробы вярнуць стары лад? Вось пытаньня, на каторые блізкая будучына можэ даць вельмі сумны адказ.

Ад слоў—да дзела!

Ешчэ так нідаўна беларускай справай займаліся ў нас толькі ідэалісты, і гаварылося аб ей, як аб справе будучыны, як аб нечым далёкім, што правясьці ў жыцьцё пры найлепшых варунках можна будзе толькі пераз многа-многа год. Але ідэя беларускаго нацыональнаго адраджэньня ад самаге свайго пачатку мела вельмі глыбокіе і крэпкіе карані ў сучасным жыцьці, і толькі ненормальные варункі, толькі няволя стаялі на прашкодзі рэалізації яе. Калі-ж гэные прашкоды адпалі, ідэя зразу абярнулася ў жывое дзела: спэрша толькі з гэтаго боку фронту—пад нямецкай окупаціей, а пасьля і ў рэволюцыйнай Расеі вустамі беларускіх палітыкоў і ўсяго грамадзянства (мінскі з'езд) былі апавешчэны палітычные жаданьня беларусоў, ды поруч з гэтым пачалася і тут, і там шырокая работа дзеля развіцьця беларускай культуры, дзеля забяспечаньня беларускаму народу свабоднаго жыцьця і поўні правоў.

Колькінадцаць гадоў працы лепшых сыноў Беларусі перад вайной вытварылі зусім выразную ідэолёгію беларускаго руху, намецілі ясную дарогу дзеля далей-

шай работы беларускаго грамадзянства. Здарэньня апошняго часу паказалі, што цяпер німа ніякай патрэбы зменяць у той ці іншы бок здаўна намечэную палітычную лінію беларусаў. І калі раней нам патрэбны былі работнікі-тварцы, прарокі беларускай ідэі, дык цяпер адкрываецца незвычайна шырокае поле да працы для кожнаго, хто чуецца беларусам, у кім б'ецца беларускае сэрцэ, ў каго ёсць ахвота і сілы рабіць. Беларускае жыцьцё складаецца цяпер зусім так сама, як жыцьцё іншых народаў, с цэлай массы штодзенных, болей або меней важных спраў: трэба ладзіць школы беларускіе, прыгатоўваць да іх вучыцелёў, апрацоўваць і выдаваць кніжкі як для дзяцей, так і для вучыцелёў; трэба карміць галодных, даваць работу безработным; трэба організавацца экономічна,—трэба дайсьці таго, каб беларус на сваей зямлі меў права і мог дастаць работу і заработак; трэба ладзіць усе організаціі і установы дзеля здаволеньня патрэб душы і цела беларускаго народу. Тут кожын можэ знайсьці для сябе мейсцо да працы, адпаведнае яго здольнасьцям, сілам, наклоннасьці. І жыцьцё беларускае павінны тварыць не нячысьленые ідэолёгіі беларускаго руху, а сам народ—сама народная масса. З абох бакоў фронту на зямлі Беларускай разбіт ужо стары лад; і тут, і там трэба будаваць новае жыцьцё ад самых падвалін яго, а пры гэтым усюды, дзе дагэтуль сідзелі чужынцы, павінны знайсьці мейсцо нашы людзі — на ўсіх адміністрацыйных ступенях, ва ўсіх галінах жыцьця.

Ужо цяпер усё цясьней і цясьней гуртуюцца беларусы ў адну грамаду. Кожын дзень адклікаюцца новые сілы, — часта дагэтуль быўшые невідочнымі, рабіўшые сваю скромную штодзенную работу у чужых,—і вось яны могуць ужо працаваць у сваіх і для сваіх, для сваей роднай зямліцы—Беларусі.

Дзьверы на шырэйшы сьвет перад намі адчынены. Мы павінны ўвайсьці ў іх і ўзяць у свае рукі тое, што ход гісторыі вырваў с прагавітых рук самадзержаўных цароў і іх халопаў-чыноўнікоў!

І. Мелешка.

У Вільні і ваколіцах.

× **Беларуская народная страўня.** У пятніцу, 6 ліпня, адкрылася наладжэная Беларускім Камітэтам пры Сьв.-Юрскім пр. 22 (ў падворку) Беларуская Народная Страўня.

У страўні — два катлы, с катовых выдаецца разам 500 порцій зупы. Зупу будуць варыць два разы ў дзень: на сьнеданьне і на абед, ды гэтак чысло выдаваных порцій можэ дайсьці 1.000.

Вельмі выгодна тое, што страўня памешчаецца на чыстым падворку, ды гэтак людзям ня прыдзецца ждаць на свой чарод на вуліцы.

Першые дні зупу выдавалі ўсім, але цяпер вядзецца рэгістрація пастаянных сталаўнікоў. Трэба думаць, што беларусы ахватней будуць гуртавацца у сваей страўні, чым па чужых.

× **На беларускіе курсы.** На паўтарыцельны курс для вучыцелёў, каторые ўжо вучаць у беларускіх школах або прыгатаўляюцца да гэтаго, выехалі ў Сьвіслоч некольні вучыцелёў і кандыдатоў на вучыцелёў такжэ і з Вільні.

Паўтарыцельны курс мае быць закончэны праз два месяцы — праз — ліпень і жнівень. Пасьля гэтаго пачнецца сыстэматычны курс для новых вучнёў, каторые павінны запісывацца загадзя.

× **Аб пісаньні просьб.** Дзеля зашчыты публікі ад абіраньня «аблакатамі» выдан прыказ, што пісаць просьбы за грошы могуць толькі асобы, атрымаўшые на гэта пазваленьне. Кожная такая асоба павінна запісываць у кнігу паводлуг нумэроў усе пісаные ею просьбы. Плата павінна быць не вышэй гэткай таксы:

першая страніца — 1 м.
кожная далейшая — —50 фэн., але разам ні ў якім прыпадку ня болей 2 м.

Калі ў аднэй справе пішэцца некольні просьб, то плата за ўсе разам не павінна быць вышэй 4 марак.

× **Скорая помач** ад 25. VI да 1. VII дадзена ў 55 [illegible] Карэтка выеджжала 55 разоў.

× **Напамінаньне.** «W. Z» напамінае ешчэ раз, што ўсе тавары, выстаўленые ў вокнах, павінны мець цану.

× **У местовым лёмбардзі** (Троцкая 14) 18, 19 і 20 ліпня ад 10 да 2 гадз. будзе адбывацца прадажа з ліцытаціі заложэных рэчэй, для якіх мінуў тэрмін выкупу і працэнты за каторые ня плочэны с 31 кастрычніка 1916 году.

× **Пагода ў чэрвені.** Наагул, месяц чэрвень быў сухі. Толькі у апошні дзень, 30-го, узняўся вялікі дождж з навальніцай, каторы даў 12 міліметроў асадкоў,—значыць, толькі на 1,7 мілім. менш, чым даў асадкоў увесь месяц май. Усягож асадкоў у чэрвені было 33,5 мілім., якіе прыпадаюць на 14 дзён.

Месяц чэрвень быў вельмі гарачы. Сярэдняя тэмпэратура ў розным часі дня была:

а 5 гадз. раніцы + 13,7°
„ 7 „ „ + 17°
„ 2 па палудні + 23,6°
„ 9 вечара + 17,6°

Найвышэйшая тэмпэратура за ўвесь месяц была 21-го а 2 гадзіне: + 33,5°; найніжэйшая—8-го а 5 гадз. раніцы: + 4°. Найхаладнейшы дзень быў 8-го, калі а 5 г. на раніцы было +4°, а а 2 паабедзі + 10°.

× **Тэмпэратура.** Найвышэйшая і найніжэйшая тэмпэратура за апошніе дні была (па Цэльсію):

	найвыш.	найніж.
4—5	+ 20°	+ 10°
5—6	+ 19,5°	+ 6,5°
6—7	+ 17°	+ 6°
7—8	+ 19°	+ 7°

Апавешчэньне

аб выдачы пашпартоў у Militärkreisamt Wilna—Stadt.

Ва ўсіх міліцыйных цыркулах закончэна ўжо загаданая нанова ў межах местоваго округа Вільні выдача пашпартоў. З гэтай прычыны кожын жыхар Вільні, катораму мінуло 10 гадоў жыцьця, павінен мець свой пашпарт Обост (сьветла-сіняя кніжэчка с фотографіей і одціскам пальца).

Хто, ня гледзячы на павіннасць выбраць пашпарт, з якой-колечы прычыны пашпарту не мае, павінен найпазьней да 14 ліпня явіцца с патрэбнымі дакумэнтамі ў канцэлярыю пашпартнаго ўраду (Passkomando) пры II Партовай вул. 4 (IV этаж) ад 8 да 11 гадз. раніцай.

Пасьля 15 ліпня 1917 г. заверэньне сваей асобы (Personalausweis) могуць мець толькі тые жыхары, 1) у каторых пашпарт задзержан уласьцямі, 2) каторые згубілі пашпарт і новаго ешчэ не атрымалі і 3) каторые с прычыны хваробы, пацьверджэнай заверэньнем доктара, не маглі явіцца выбраць пашпарт.

Хто да паказанаго дня ня будзе мець пашпарту Обост і не явіцца па яго, таго за гэта пакараюць і выключаць пры раздачы спажыўных прадуктоў.

У Вільні, 4 ліпня 1917 г.

Militärkreisamt Wilna
Der Stadthauptmann
Pauly.

З усяго Краю.

„Нямецкіе рублі“.

30 чэрвеня ў абэроці было «нямецкіх рублёў» на 81.122·932 руб. проці 74.874.932 р. 31 мая. 3, 10, 25 і 100-рублёвак было на 67.177.958 руб. проці 61.745.458. 20, 50-капеечных і 1-рублёвых — 13.944.974 проці 13.129.474. 31 сьнежня таго году было толькі 28,58 мільёнаў.

Арэнда вод.

25 ліпня а 9 гадз. раніцай у паветовым урадзі ў Кошэдарах будуць здаваць у арэнду права лавіць рыбу ў вазёрах і праточных водах у Кошэдарскім (б. Троцкім) павеці. Здаваць будуць усё цэлком або часьцямі (усяго 21 часць).

ГРОДНЯ. У ваколіцах Гродні жыхары аднэй грамады занімаліся «хрышчэньнем» малака, за што на грамаду быў наложэн штраф. Грамада пастанавіла, каб усе члены яе прысягнулі у ксендза, што не занімаліся «хрышчэньнем». Тады некольні жыхароў прызналіся, што гэта яны вінаваты.

ГРОДНЯ. Местовые школы прыпынілі навуку 7 ліпня і адкрыюцца нанова 6 жніўня.

Трое селян з Радунскаго павету грозьбамі ўзялі у аднаго лясьніка 200 руб., ды пры гэтым адзін з іх выдаваў сябе за ўрадніка. Самазванца засудзілі на 2 гады, а двох другіх на 1½ г. і на 6 мес. у вастрог.

Вучыцель у Радуні падрабляў сьведоцтвы, ўжываючы фальшывых урадовых печатак. Апрыч таго ён таргаваў сшыткамі і кніжкамі, дадзенымі урадам для дзяцей. Міравы суд засудзіў яго на 18 мес. у вастрог.

ГРОДНЯ. «Grodn. Ztg.» радзіць збіраць лекарственые зёлкі і здаваць у паветовы урад за плату.

ГРОДНЯ. Селянам пазволено выганяць каней на нач на пашу і пілнаваць іх самым.

БЕЛАСТОК. [illegible] ная тутэйшым вольна-пажарніцкім таварыствам, удалася вельмі добра. На забаві было 2.500 асоб. Чысты даход—1.500 марак. Гэтые грошы пойдуць на падмогу старым членам і сем'ям іх.

БЕЛАСТОК. Жалезнадарожная дырэкція дала фірме Гордон і Пэрэльсон падводную концэссію дзеля падвозкі і выгрузкі тавароў на станціі.

ОЛЬГАЎЦЫ, пав. Плянты. Воўкі на пашы напалі на жэрэбя і з'елі яго без астатку.

МАЦЕЕЎЦЫ, пав. Плянты. Воўкі напалі на табун каней і з'елі жэрэбца.

СУВАЛКІ. На Пецярбурскай вул. 82 хлопец 22 гадоў згвалтаваў дзяўчыну 20 гадоў. Суседзі чулі крыкі згвалтаванай, але баяліся прыйсьці на ратунак. Хлопца арэштавалі.

Штоб ні здарылося—перэнясу.

Напісаў **Стэфан Жэромскі.**

На ложку, азначэным номерам 24, у самым цёмным кутку вялікаго бальнічнаго пакою лежаў ужо некольні тыднёў дворный парабак, гадоў трыдцаці. Над галавой у яго калыхалася чорная дзерваная дошчэчка, на каторай упісана была хвароба: „кастаед“. Адрэзалі бедняге левую нагу вышэй калена, бо косць згніўшы была. Зямлі ня меў; сын парабка, сам быў парабкам. Служыў у дварэ, ажаніўся гады са тры таму, дваждаў сынка белавалосенькаго, — аж тут ні с таго, ні с сяго, глянь, паадкрываліся раны кругом калена. Міласьцівый сусед даў каня, жонка адвезла ў горад і памясьціла ў бальніцу на кошт воласьці.

Гэта то ён яшчэ помніў добра: едуць сабе вечарком з бабай сваей у параднай каламашцэ. Абое са страху і жаласьці, бывае, і паплачуць, а паплакаўшы сьлёзы загрызуць скаромінай і яйком гатаваным. А пасьля ўсё неяк памітусілася, і зацягнула памяць нечым шэрым, бытцым туманом завалакло.

Дзянькі ў бальніцы адзінакавы, адзін другому падобен, уцекаюць с памяці, толькі глыбокую вырву ў жыцьці чуеш—толькі туга безпатольная цісьне яго душу с такой неўмалімай сілай, з якой камень цісьне магілу. А праз туман, што памяць заслаў, мігаюць дзівы, каторые з ім рабілі: мылі крэпка, есьці не давалі, нагу прабавалі дроцікам калоць аж да самай косьці,—тады апэрація! Нясуць яго ў салю вялізную між паноў-дактароў у фартухах, пабрызганых крывёй,—і цьвёрда запамятаў тую адвагу безстрашную, што яго паддзержывала ў тую цяжкую мінуту, бытцым рука міласэрная. Да апэраціі, гледзючы на ўсякіх хворых у агульнай салі бальнічнай, і ён снаваў са сваей душы нітку думак, якіе вучыць снаваць шпітальны пакой, гэты самы мудры на сьвеці вучыцель. А ўжо пасьля апэраціі так аслабеў бязмерна, што ахвота да ўсяго адпала. Яму ўсё холадна рабілося, а с паўдня, к вечару, галава цяжка станавілася, як камень, а ад галавы па плечах дрыготка прабірала. С пальцаў здаровай нагі цёплая кроў плыла у галаве. Думы, як кулькі жывога серабра, скоранька каціліся у адзін куток мазгоў, а пот усё цела прашыбаў. Вочы зачыніліся, але не на сон, а на бязчуцьце—і ў тым паўсьне розные мары мітусіліся яму. Вот, здаецца, ўсё прапала, толькі запах хляраформу разыходзіцца ўсюдах; лямпа ледзьве сьвеціць, цемнату слаба разганяе, і здаецца яму, што ён ляжыць пад аграмаднай лейкай, а праз трубачку сьвеціць яснасць, як у ваконцэ, і там выхад, і ён к гэтай шчалінцэ ідзе кругом лейкі, днём і ноччу, і астанавіцца ня можэ; паўзе, як сьлімак, а хоць душа рвецца і трапешчыцца, як птушка, што у сілы папала, падляцець пад самый выхад нет сіл. Вот, ужо ізноў зваліўся ўніз і давай

СОПОЦКІН. У дом 'пры Гарыстай вуліцы № 1 залезьлі зладзеі, падышлі да ложка, у катором спала 14-гадовая Перстунская, распаролі пярыну, выбралі адтуль 5.000 руб. грашмі і на 600 руб. вэксалёў і шчасьліва ўцяклі. Цікава, што дзяўчына нічога не пачула.

КОЎНА. Ковенскі порт становіць вельмі жывы абраз. Цяжка нагружэнные баркі цягнуць тры буксірные параходзікі да набярэжнай, дзе тавары выгружаюцца ў поезды, каторые шыбка вязуць іх у глыб краю. Ваенны час паказаў, якую важную артэрыю дзеля таварнага руху становіць Нёман, асабліва, калі ў ім пасьля вайны будзе зроблена рэгуляція.

С кругоў, блізкіх да тымчасоваго ўраду, паведамляюць, што, як уступка гэтаму жаданьню, чыннасьці ваеннага міністра будуць раздзелены між Керэнскім і Караўловым.

Адмірал Вэрдерэскій (?) назначэн замест Максімова начальнікам Балтыцкага флоту.

ШТОКГОЛЬМ. «Нов. Вр.» пішэ: „Наш урад — няздольны і бязсільны. Армія — гэта больш не армія, а грамада людзей, каторые думаюць аб усім, толькі не аб вайне. Заможные грамадзяне, ратуючы сябе і сваё меньне, ўцякаюць заграніцу. Мы хвараем на цяжкую хваробу, і раней ці пазьней наступіць яе крызіс. Ніхай жэ ён наступіць хутчэй, чым наш арганізм будзе зьнішчэн хваробай".

Усе поезды перапоўнены кабетамі, каторые едуць на фронт адведаць сваіх мужоў. Яны адмаўляюцца плаціць за праезд.

ШТОКГОЛЬМ. «Русск. Вед.» панурымі колерамі малююць рух да аддзяленьня між народамі Расеі. „Са страхам бачыш цяпер, што Расейская імперыя дзержалася толькі пад сільным уціскам. Маскалі цяпер аказаліся зусім няздольнымі ўдзержаць нацыянальнасьці, якіе рвуцца кожная у свой бок".

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Тымчасовы урад пад націскам соцыялістоў пастанавіў сазваць установучы сэйм на 29 верасьня. Гэта—вялікая пабеда соцыялістоў, бо йшчэ нідаўна кн. Львов публічна выказаўся цьвёрда проці скорага сазыву установучага сэйму, ды ні ў якім прыпадку перад канцом вайны.

ЛОНДОН. На новую конфэрэнцію саюзьнікоў, якая мае адбыцца ў Лондоні, паедуць з Расеі Керэнскій і Тэрэшчэнко.

ШТОКГОЛЬМ. «День» даносіць, што ў тую нядзелю перад англіцкім пасольствам адбылася бурные дэмонстрацыі. Чутны былі грозьбы і лаянкі на адрасу Буканэна, кідалі каменьмі. Пасьля дэмонстранты пайшлі пад француское пасольство і устроілі тут падобную-ж дэмонстрацыю.

Пецярбурская рада раб. і салд. утварыла спэцыяльную камісію з 8 асоб дзеля барацьбы з разрухамі за фронтам. Камісія займалася пытаньнем аб массовым дэзэртэрстве, якое становіць сур'ёзную небаспеку дзеля баевой сілы арміі. Дэзэртэроў маніцца пазбаўляць грамадзянскіх правоў. Камісія пастанавіла загадаць усім офіцыяльным урадам і установам арэштаваць дэзэртэроў, узяць ад усіх палкоў спіскі дэзэртэроў і выслаць з этапоў на фронт усіх здаровых людзей.

АМСТЭРДАМ. С прычыны павялічэнага выпуску «бумажэк» у Расеі пакупная сіла рубля паменшала на 80%.

Рэволюція у Расеі.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Другі ўдар расейскіх масс у усходняй Галічыне гэтак сама закончыўся поўным разгромам. Разгром 6 ліпня трэба лічыць найвялікшай з расейскіх неўдач. Генэраліссімус рэволюцыйнай Расеі ешчэ павысіў сваю тактыку массовых ахвяр. У атаках між Конюхамі і Лаврыковцамі ён кідаў у бой штурмовые колонны на 15 радоў у глыб гэтак без міласэрдзя, што гэта адзначыць гісторыя. Наш кулемётны, пяхотны і мінамётны агонь касіў хвалі штурмаваўшых. Поле с трупамі ў Галічыне становіць найстрашнейшы абраз у гэтай вайне. Брусілов сам сябе перайшоў. У палудні атакі расейцоў былі зусім зломлены. Разбітые грамады хлынулі ў перапудзе назад, а за імі пагналіся нашы лятуны.

БЭРЛІН. У ваколіцах Станіслава расейцы 7 ліпня атакавалі 3-мя дывізіямі. але былі на ўсіх пунктах адбіты агнём. У вечары яны ешчэ раз пайшлі у атаку і ўварваліся пры Ямніцы, але былі той-час выкінуты контратакай.

Пры апошнім наступленьні расейцоў выступілі 2 дывізіі гвардзіі, 3 дывізіі фінляндзкіх стральцоў, 2 сібірскіх стральцоў і 3 дывізіі амурскіх пагранічнікоў, — значыць, найлепшые ў Расеі войскі.

БЭРЛІН. Пасьля трох дзён наступленьня ў Галічыне яно прыпынілося. Расейскіе дывізіі гналі ў агонь француские і англіцкіе афіцэры, і гэта перайшло меру крывавай тактыкі царскай каманды. Ззаду стаяла кавалерыя, каторай было загадано гнаць у бой уцекаўшых. Страшэнны абраз веснавога наступленьня 1916 году, калі кладзіся трупамі цэлые палкі, ізноў тут паўтарыўся. На моцы ашуканскаго заверэньня, што нямецкі усходні фронт аслаблен перавозкай войск на Захад, расейскіе дывізіі гналі на пэўную сьмерць. На ваенным міністры Керэнскім разам з Брусіловым ляжыць адказ за гэту дарэмную бойню.

ЛЮГАНО. «Corr. d. Sera» даносіць с Пецярбурга, што дзеля наступленьня ў Галічыне расейцы прыгатавалі 38 дывізій.

ТОРНЭО. Рада раб. і салд. атрымала тэлеграфную вестку, што расейскае наступленьне ў Галічыне каштавало 9 дывізій.

ПЕЦЯРБУРГ. Ўсерасейскі з'езд рад раб. і салд. с прычыны новаго расейскаго наступленьня выпусьціў адозву, ў якой, між іншым, гаворыцца:

„Расейская рэволюція ўжо доўга клічэ ўсе народы бароцца за агульны мір. Пакуль народы Эўропы не адгукнуцца на гэты прызыў, вайна будзе трываць далей без нашай віны".

У канцы ўсю старонку прызываюць напружыць свае сілы дзеля паддзержкі арміі.

ШТОКГОЛЬМ. Большэвікі разам з інтэрнацыональнымі соцыялістамі падалі радзі раб. і салд. пратэст проці наступленьня, адказ за каторае ускладаецца на раду раб. і салд. «Правда» з гэтай прычыны пішэ: „кіраўнікам большасьці на з'езьдзі раб. і салд., Цэрэтэлі і Керэнскаму, ўдалося недапусьціць гутаркі аб гэтай справі, а «Ізвестія», орган раб. і салд., не напісаў ні слова ні аб заяві, ні аб гутарках".

ПЕЦЯРБУРГ. «Русск. Інв.» пішэ, што вядомые ваякі генэралы Сахаров і Каледін выйшлі у адстаўку, бо яны аказаліся старонікамі старога ладу. Дагэтуль падаліся у адстаўку 1.400 афіцэроў розных чыноў. Найвышэйшаму расейскаму генэралу Веселоўскаму—36 гадоў. Генэралы Ропп, Джэрэнскій, Казнаков і кн. Драгоміров, быўшые дагэтуль начальнікамі ваенных акругоў, с прычыны абвіненьня ў прыхільнасьці да старога ладу высланы на фронт, як звычайные афіцэры.

ШТОКГОЛЬМ. На апошнім заседаньні ўсерасейскаго казацкаго з'езду было выказано жаданьне, каб атаман донскіх казакоў, член думы Караулоў, быў назначэн за ваеннаго міністра замест Керэнскаго.

З усяго сьвету.

ШТОКГОЛЬМ. Два члены штокгольмскай конфэрэнціі, ірландцы Гіль і Джафнэй, друкуюць у «Swenska Dagbladet» заяву проці конфэрэнціі, каторую старонікі саюзьнікоў вядуць аднастаронна. На жаданьне англіцкаго пасла у Штокгольме Вандэрвэльдэ адмовіўся прыняць абодвых ірландцоў. Кожын ірландзец, індус, пэрс, фінляндзец, агіпцянін, каторы робіць некарысную для саюзьнікоў заяву, апавешчаецца за нямецкаго агента. Конфэрэнцыя нічога ня хочэ слухаць аб уціснаных англіцкім імпэрыялізмам народах.

ШТОКГОЛЬМ. Наагул ёсьць надзея, што у жніўні або ў верасьні збярэцца агульная мірная конфэрэнція, доля каторай залежыць ад расейцоў, бо, калі там будуць прадстаўнікі расейскаго пролетарыяту, дык пролетарыят Англіі і Франціі гэтак сама пашле сваіх дэлегатоў.

КОПЭНГАГА. «Socialdemokraten» даносіць, што пачаліся перэгаворы голандзка-скандынаўскаго камітэту з дэпутатамі рады раб. і салд. аб сазыве агульнай соцыялістычнай конфэрэнціі.

БЭРЛІН.. У камісіі дзеля зьмены конституціі соцыял-дэмократы прэдлажылі рэзолюцію, жадаючы пропорцыональнаго выбарнаго права, с тым, каб падаваць голас магілі-бы ўсе скончыўшые 20 гадоў, як мужчыны, так і кабеты. Прэдлажэньне гэтае камісія адкінула, замяніўшы яго рэзолюціей, паводлуг каторай вялікіе выбарные округі с чысьленым насяленьнем выбіраюць па некалькі дэпутатоў на аснові пропорцыональнасьці. Выбары павінны адбывацца ў нядзелю, або ў сьвята.

БЭРЛІН. Рэйхстаг. Разгледаючы адміністрацыйные справы Польшчы, прэдстаўнік паступоўцаў у нямецкім парляманці сказаў, што найвышэйшы суд у Польшчы павінен астацца ў нямецкіх руках, як апошняя інстанція, дзеля зашчыты нацыональных меншасьцей, каб іх не пазбавіў правоў нацыянальны шовінізм.

БУДАПЭШТ. У палітычных кругах ходзяць чуткі, што граф Эстэргазі маніцца распусьціць вэнгерскі сэйм з прычыны опозиції большасьці проці рэформы выбарнаго права.

ВЕНА. Учора тэлеграфна апавешчэны аб агульнай амністіі ўсе вязьніцы і вастрогі.

нанава узбірацца на верх... Ен знае, што праз ваконцэ відаць! Толькі пераступіць,— і ужо стаіш на мяжы пад лесам, дзе расьцець яго бульба на чатырох лешках. І сьніцца яму восень. Скрозь ядрэны, чысты воздух відаць выразна бераг лесу, бульбянішчэ, баба с каліўя рвець, а ён капаніцай памагае, і абое кідаюць вялізарные бульбіны, як парасяты. На узгорку на ржышчы сабраліся пастухі кучкай, мехамі панакрываліся, ногі босые падкорчылі, лапак навалаклі і цяпло расклалі і люба грэюцца! С попёлу цягаюць печэные бульбіны. А дым сьцеліцца, смалой пахне...

Калі чуўся здаравейшым, крапчэйшым, калі гарачка адлегала, тады нахадзіў на яго страх, той страх слабых, пакрыўджэных. І пад гнётам таго „страху сам бедны малеў, рабіўся, як канапелька, і ўцякаў, уцякаў... а за ім гналіся розные мары...

Наканец, рана стала гаіцца, гарачка адпала. Душа беднягі аджыла, выпраставалася, сказаў бы хто с таго сьвету вярнулася, памудрэла і стала ўсё, як даўней, замечаць і размышляць. Толькі думы яго перэмяніліся. Даўней жаласць душу абнімала, і, хоць гідзіўся, ўсёж жалеў сам сябе; цяпер ненавідзеў акалечэнае быдля і тых, хто акалечыў, і тых нешчасных, што побач лежалі. Пры тым нарадзіўся і сядзеў у сэрцы яго гнеў, с каторым думы яго беглі адна за аднэй шукаць тую сілу, што прыгавор на яго падпісала.

Мучыў гэтак доўга душу сваю, і пагарчэла яна, як пялун. Аж раз замеціў, што здаровая, правая нага мярцьвее, пухне у костачцэ. Вось табе маеш!

Калі глаўный доктар абхадзіў раніцай хворых, бедны парабак пажаліўся яму на сваю новую бяду. Доктар абстукаў косьць, памацаў засохшае, худое цела, надрэзаў асьцярожна пухліну, праканаўся, што дрот лезець, як у ваду, да самае косьці, абтрос пальцы і паглядзеў жаласьліва ў вочы парабку. „Кепска, брат, с табой: трэбаб было другую нагу... відзіш... небарака, але ты слабы, кволы. Ляжы сабе тут, будзе лепш, чымсі ў хаці. Накормяць, памыюць". Сказаў і пайшоў. Але ад дзьвярэй вярнуўся, надыйшоў к парабку, нагнуўся над ім і не ўзнак пагладзіў яго рукой па галаве. А той бедак так і абамлеў: бытцым хто цэпам па галаве пераехаў.

Вочы зачыніў і доўга ляжаў, — ажно супакоіўся. Усёж у душы чэлавечай каморка патайная, на сем замкоў зачыненая, ды ніхто і нічога яе не адчыніць, толькі адмычка зладзейская праклятаго нешчасьця.

А хаваецца ў ей дзіўная любота—найбольшая мудрасьць: што Бог даў, перанесьці трэба! І бедак ляжаў спакойна на тапчане сваім, а па узварушанай душы йшоў Хрыстос, як па моры, супакоіваючы буру.

С тых пор глядзеў у бясонные вочы, у дні паганые на ўсё бытцым з далі, бытцым з добраго куточка, гдзе ціха і прыемна, адкуль усё паказваецца малым і не вартым клапотаў, але ўсёткі любым.

„Штож зробіш, штож зробіш..." шэптаў, бывала. „Ніхай Бог дае іншым людзём... Не нарэкай: і табе маглоб быць горай"...

Перэклала Т. Г.

АМСТЭРДАМ. У фабрыках амуніцыі ў Гэмбургу забаставало 1000 работнікоў.

ЛОНДОН. У Ніжняй Палацы Ллойд Джордж заявіў, што ірландзкі конвэнт збярэцца ў Дубліне 25 ліпня. Сінн-фэйнэры, староннікі О'Брыэнна і кіраўнікі прафэсыональнюх саюзоў у Дубліне і Корку адмовіліся заседаць на конвэнці.

КЭЛЬН. Італьянскіе палонные апаведаюць аб разрухах, быўшых у Трэвізо і Нэаполі. Некалькі тысяч дэзэртэроў акапаліся ў Абруцкіх гарах і адмовіліся ісьці на фронт. Народ паддзержывае іх, дастаўляючы спажыўные прадукты.

АМСТЭРДАМ. Прэзыдэнт кітайскай рэспублікі ўцёк у японскае пасольство.

ПЭКІН. Кітайскі імпэратар адрокся ад трону.

ТЭЛЕГРАМЫ.

Нямецкіе апавешчэньня:

6.VII. Заходні тэатр:

Начные стычкі.

На Эн у начной бітве на штыкі ўзято значнае чысло палоных.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Між Зборовым і Бэрэжанамі — вострая артылерыйская бітва. Пры Звыжыне, Бродах і Смаргоні агонь вельмі ажывіўся.

Фронт эрц-гэрцога Іозэфа: На поўдні ад даліны Касіну мы агнём разагналі прыгатаваную дзеля штурму румынскую пяхоту.

Фронт фэльдмаршалка Макензэна: На ніжнім Дунаі ворагі кратаюцца.

7.VII. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскаго: На фронці Фляндрыі і Артуа крапчэла артылерыйская бітва.

Фронт нямецкаго Насьледніка: Востры агонь пры Сэрні, на канале Эн-Марн і ў заходняй Шампані. Французы атакавалі вялікімі сіламі адрэзак між Корніе і Высокай Гарой. На палудзенным усходзі ад Норуа гвардзіей адбіта атака агнём і штыкамі. Разведкі пры Брымон і Сэрнэ-ан-Дормуа далі нам значнае чысло палонных.

Збіто 8 варожых самалётаў і 1 прывязны лятучы шар.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Група войск гэнэрала-ан-шэфа Бэм-Эрмолі:

Бітва ў усходнай Галічыне закончылася ўчора незвычайна крывавым разгромам расейцоў. Пасьля многагадзіннаго нішчучаго агня між Конюхамі і Лаврыкоўцамі на раніцы пачаліся расейскіе штурмы. Густымі массамі кідаліся расейцы на наш фронт. Усе штурмы зломлены с самымі цяжкімі стратамі. Ужытые расейцамі панцырные аўтомобілі разбіты. На уцякаўшые назад грамады салдатоў зрабілі налёт нашы лятуны. Сабраную дзеля пагоні кавалерыю мы разагналі агнём. Не шкадаваўшые ніякіх ахвяр ворагі штурмавалі пасьля на адрэзку на поўдні ад чыгункі Злочов—Тарнополь і між Батьковым і Звыжынам, а такжэ пры Бэрэжанах і Станіславове. Усюды расейскіе штурмы адбіты з вялікімі стратамі.

Знойдзеные намі прыказы у французкай мові паказваюць, хто гнаў расейскіх салдатоў на бойню, скончыўшуюся незвычайна крывавымі стратамі.

Фронт эрц-гэрцога Іозэфа: У некалькіх пунктах у Карпатах адбіты наступленьня расейцоў.

На фронці Макензэна і Македонскім—без перамен.

8. VII. Заходні тэатр.

Фронт Рупрэхта Баварскаго: На узбярэжжы мора, на адрэзках Іпра і Вітчэта, пры Ленс і між Соммай і Уазай—сільны агонь. Пры Сэн-Кантэн нашы дружыны разведчыкоў узялі палонных.

Фронт нямецкаго Насьледніка: У вечары французы атакавалі на ўсходзі ад Сэрні. Атака зломлена нашым агнём і ручнымі гранатамі. На левым беразі Маасу, пасьля вельмі востраго агня артылерыі, пачалася французская атака на вяршыну 304 і на заходні склон Мёртваго Чэлавека. Ворагі адбіты.

Варожые лятуны зрабілі налёт на Нямеччыну. На Трыр і ваколіцы, Маннгэйм, Людвігсгафэн і Родальмэн скінуто больш 100 бомб дзеля падпалу. У нашы рукі папаў адзін варожы самалёт.

Раніцай 7 ліпня адна наша лятучая эскадра зрабіла налёт на Лондон і абкідала бомбамі. Адзін варожы самалёт збіт над Лондонам. Нашы самалёты ўсе павярнулі назад, але па дарозі адзін з іх, у каторым папсавалася машына, быў прымушэн спусьціцца на морэ.

У бітвах на паветры і стрэламі з зямлі мы збілі ўчора 9 варожых самалётаў. Паручык Вольфф збіў свайго 33-го ворага.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Група войск Бэм-Эрмолі:

Між Стрыпай і Залатой Ліпай расейцы болей не атакавалі. Пры Зборове расейская атака зламалася з вялікімі стратамі. Пры Станіславове ўчора і сягоньня раніцай ішла бітва. Аўстрыяцкіе палкі адкінулі штыкамі некалькі расейскіх дывізій. Пры Гуце, ў верхняй даліне Быстрыцы Солотвінскай, адкінута расейская атака.

У другіх армій усходняго тэатру і на Македонскім фронці, наагул, без перамен.

КАЛЯ ВАЙНЫ.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Гіндэнбург і Людэндорфф прыбылі ў Бэрлін дзеля рапарту Імпэратару.

БЭРЛІН (В.Т.Б.). Імпэратар прыняў сягоньня канцлера на паўтара-гадзіннай аўдыэнціі. Пасьля Імпэратар прыняў начальніка гэнэральнаго штабу, Гіндэнбурга.

БЭРЛІН. Гіндэнбург і Людэндорфф вярнуліся з Бэрліна у глаўную кватэру.

БЭРЛІН. Адна з нашых падводных лодак каля узбярэжжа Тунісу затапіла вялікую французскую падводную лодку.

БЭРЛІН. У Атлянтыцкім акіані і Біскайскім заліве нашы падводные лоцкі ізноў затапілі 5 параходаў і 4 парусьнікі.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). У Атлянтыцкім акіані ізноў затоплено 23.000 тонн; у Сяродземным моры—ізноў 11 параходаў і 29 парусьнікоў больш за 50.000 тонн; у Англіцкім канал і Паўночным моры — ешчэ 6 параходаў, 4 парусьнікі і 11 рыбаловаў.

БЭРЛІН. Нашы падводные лодкі затапілі каля Англіі ізноў 25.000 тонн.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Нашы падводные лодні у Атлянтыцкім акіані і Паўночным моры затапілі ізноў 18 параходаў, 6 парусьнікоў і 3 рыбаловы ёмкасьцю разам 53.600 тонн.

Паводлуг паступіўшых дагэтуль ведамасьцей, можна ўжо цяпер сказаць, што рэзультаты падводнай вайны ў чэрвені шмат вялікшые, чым у маі.

ПАРЫЖ. Вярнуўшыйся с падарожы у Амэрыку Вівіані апаведае, што на амэрыканскую падмогу можна лічыць толькі вясной 1918 году. З гэтай прычыны трэба прыгатаваць грамадзянство да новай ваеннай зімы.

Друкавана у друкарні М. Кухты. Выдавецтво «Гоман». Рэдактар Язэп Салавей.